

Lakeuden Ursa ry.

TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2005

Vaikka yhdistyksemme jäsenmäärä on edelleen pieni, kiitos myös heille, että he ovat jaksaneet vaikeissa olosuhteissa pysyä mukana tukemassa yhdistyksemme niukkaa rahoitusta, joka on pääasiassa jäsenmaksutulojen varassa. Uusia harrastajia edelleen kaivattaisiin, sillä se toisi tervetullutta piristystä ja uusia näkemyksiä toimintaamme. Parasta toimintapolitiikkaa on yleisen tietämystason lisääminen Etelä-Pohjanmaalla nykyaikaan kuuluvan tähtitieteen alalla. Tämä koskee erityisesti alueemme kehityksestä vastaavia päättäjiä.

1 Säännöllinen toiminta

1. Jäsenillat

Jäseniltoja pidetään säännöllisesti pimeään vuoden aikaan (syyskaudella elo-marraskuu ja kevätkaudella tammi-toukokuu). Jäsenilloissa paikkakuntamme ja lähiseudun tähtiharrastajilla sekä yhdistyksen jäsenistöllä on mahdollisuus tutustua toisiinsa. Tutustumisen ohella keskustellaan ajankohtaisista teemoista ja toiminnan kehittämisestä, tuodaan esille uusia toiminta-ideoita sekä opastetaan uusia ihmisiä tähtiharrastuksen pariin. Aloittelijoille annetaan opastusta kaukoputken käytössä ja havaintojen teossa.

Jäseniltojen yhteydessä pidetään mahdollisuuksien mukaan tähtitieteeseen liittyviä esitelmiä, katsotaan tähtitieteellisiä videoita, tutustutaan tähtikarttaohjelmiin sekä yhdistyksen käytössä olevaan tähtitieteen kirjallisuuteen, aikakauslehtiin, dioihin ja havaintovälineisiin. Jäsenillassa pyritään myös tarjoamaan kahvia ja jotain pientä naposteltavaa. Jäsenillat pidetään yhdistyksen toimitiloissa Björkenheimintie 12:sta eli Veitikan kiinteistössä Törnävän kaupunginosassa Seinäjoella.

2. Havaintoillat

Yhdistyksen jäsenille tarkoitettuja havaintoiltoja pyritään pitämään erityisesti pimeään vuoden aikaan säännöllisesti ensisijaisesti Tähtisuon observatorion tontilla Sahakankaalla tähtitornin valmistumista odotellessa. Havaintoiltaa voidaan viettää myös muussa erikseen sovittussa paikassa sään salliessa. Havaintoiltoja pyritään järjestämään myös silloin kun yhdistyksen jäsenet niitä haluavat. Havaintoilloissa yhdistyksen jäsenet kokoontuvat tekemään havaintoja erilaisista tähtitaivaan kohteista pääasiassa omilla havaintovälineillään joko oman tai yhteisen havaintosuunnitelman mukaan. Luonnollisesti myös yhdistyksen havaintokalusto on jäsenien käytössä. Havaintoillat ovat myös erinomaisia tilaisuuksia vertailla, miten eri kohteet näkyvät erilaisilla kaukoputkilla.

3. Tähtinäytökset

Jäsenistön havaintoiltojen lisäksi järjestetään kaikille avoimia yleisönäytöksiä yleensä kerhoiltojen yhteydessä tai muuna erikseen sovittavana ajankohtana. Osa näytöksistä voidaan järjestää myös maakunnassa ja tuoda näin yhdistyksen toimintaa esille. Yleisönäytösten lisäksi pidetään tilausnäytöksiä erilaisille ryhmille pientä korvausta vastaan. Tilausnäytöksistä perittävä korvaus on 20 € / ryhmä tai koululuokka.

4. Harrastusjaostot

Yhdistyksen toimintaa pyritään kehittämään perustamalla harrastusjaostoja, joiden kautta voidaan parhaiten hyödyntää yhdistyksen jäsenten erikoisosaaminen. Ensimmäisinä jaostoina perustettiin vuoden 2004 alusta tietokonejaosto ja havaintoryhmä. Tietokonejaosto keskittyy tietokoneen hyväksikäyttöön tähtiharrastuksessa, havaintoryhmä puolestaan keskittyy nimensä mukaisesti havaintojen tekemiseen, niiden keräämiseen ja raportoimiseen. Jatkossa päätetään muiden jaostojen perustamisesta tilanteen mukaan.

Jaostot valitsevat keskuudestaan vetäjän. Jaostot raportoivat toiminnastaan yhdistykselle jokaisen toimintavuoden alussa toimintakertomusta varten. Jaostot voivat myös kertoa toiminnastaan jäsenilloissa.

5. Luentotilaisuudet

Luentotilaisuuksia yleisölle järjestetään, jos sopivia aiheita ja luennoitsijoita on saatavilla. Näistä sovitaan tapauskohtaisesti erikseen. Eräs mahdollinen ajankohta luentojen järjestämiseen voisi olla Valtakunnallinen tähtiharrastusviikko, joka ajoittuu syystasauspäivän viikolle.

6. Valtakunnallinen tähtiharrastusviikko

Yhdistys osallistuu syksyisin pidettävän Valtakunnallisen tähtiharrastusviikon viettoon pitämällä toimitiloissaan avoimet ovet, jossa esitellään yhdistyksen toimintaa. Selkeällä säällä pidetään tähtinäytöksiä yleisölle sekä havaintoiltoja jäsenille. Tähtiharrastusviikon aikana pyritään järjestämään myös yleisöluento sekä Pohjanmaan tähtitapaaminen. Näiden lisäksi annetaan yhdistyksen toiminnasta kertova lehdistötiedote eri medioille.

7. Hallinto

Yhdistyksen toimintaa johtaa hallitus, joka kokoontuu tarpeen niin vaatiessa, kuitenkin vähintään kaksi kertaa vuodessa.

8. Varainhankinta

Yhdistyksen tulot koostuvat pääosin jäsenmaksutuloista, joiden suuruuden päättää syyskokous. Yhdistyksemme toiminta ei kuitenkaan voi perustua pelkästään jäsenmaksutuloihin, sillä toimintamme tarkoitus on yleisen sivistystason kohottaminen ja elämysten tuottaminen kaikkien kansalaispiirien keskuudessa. Yhdistyksen perustoimintaan haetaan avustusta Seinäjoen kaupungilta mm. jäsenlehtien julkaisuun ja opintomatkojen tekemiseen. Erilaisilta rahastoilta tai säätiöiltä haetaan avustusta erilaisten projektien ja laitehankintojen toteuttamiseen.

9. Kokoukset

Sääntömääräiset kokoukset ovat kevätkokous kevään aikana ja syyskokous syyskauden aikana. Tämän lisäksi voidaan pitää kokouksia myös tarpeen vaatiessa. Kokouksien yhteyteen voidaan järjestää myös muuta toimintaa, kuten mm. tähtinäytöksiä.

10. Tiedotustoiminta

Tavoitteena on, että myös vuonna 2005 voitaisiin julkaista kaksi jäsenlehteä. Tiedot kokouksista ja muusta toiminnasta julkaistaan ensisijaisesti yhdistyksen kotisivuilla tai sähköpostilistalla. Myös paikallislehtiä (tärkeimpänä Etelä-Pohjanmaa -lehden seuratoimintapalsta) voidaan käyttää toiminnasta ilmoitteluun.

Lakeuden Ursan toiminnasta tiedotetaan myös Internetissä yhdistyksen kotisivuilla, jotka löytyvät osoitteesta: <http://www.ursa.fi/yhd/lakeus/> (tai lyhyemmällä osoitteella <http://www.lakeudenursa.org>) sekä sähköisellä postituslistalla sjursa-l@ursa.fi.

Listalle pääsee mukaan lähettämällä osoitteeseen majordomo@ursa.fi viestin, jonka varsinaisessa tekstiosassa on teksti "SUBSCRIBE sjursa-l" ja vastaamalla saapuvaan varmistusviestiin ohjeiden mukaan.

Itse listalle tarkoitetut viestit tulisi lähettää osoitteeseen sjursa-l@ursa.fi. Jokaisen jäsenen, jolla on sähköpostiosoite, kannattaisi liittyä sähköpostilistalle.

Yhdistyksen kotisivuilla on myös keskustelufoorumi, jossa voidaan käydä keskustelua tähtiharrastuksesta Etelä-Pohjanmaan alueella.

Lakeuden Ursa pyrkii olemaan näkyvästi esillä myös paikallisissa tiedotusvälineissä mm. julkaisemalla lehdistötiedotteita toimintaansa liittyen, antamalla tietoa taivaalla näkyvistä erilaisista ilmiöistä jne.

11. Välitystoiminta

Lakeuden Ursa välittää tarvittaessa jäsenilleen edullisina yhteistilauksina lähinnä Tähtitieteellisen yhdistyksen Ursan kustantamia kirjoja ja lehtiä. Yhdistyksen jäsenet saavat kirjat Ursan jäsenhinnoilla riippumatta siitä, ovatko he valtakunnallisen Ursan jäseniä.

Kirjatilauksista pyritään tekemään etukäteen nimilista, jonka jälkeen tehdään tilaus. Näin pyritään välttämään ylimääräisten kappaleiden tilaaminen. Tilaukset ovat noudettavissa kerhuhuoneelta jäseniltojen tai muiden tapahtumien yhteydessä. Postitse kirjoja toimitetaan ainoastaan poikkeustapauksissa (tällöin lähetykseen kuitenkin lisätään toimituskulut).

12. Jäsenhankinta

Lakeuden Ursan jäseneksi liittyäkseen ei tarvitse olla tähtiharrastaja, vaan periaatteessa jokainen tähtitieteestä kiinnostunut henkilö voi liittyä yhdistyksen jäseneksi. Yhdistyksen jäseneksi liittymisellä ei siis ole minkäänlaisia erityisiä vaatimuksia.

Jäseneksi liittyminen tapahtuu joko vapaamuotoisella ilmoituksella sähköpostitse, puhelimitse tai kirjeellä tai jäsenilmoittautumislomakkeella kotisivujen kautta. Jäseneksi voi liittyä myös jäsenilloissa tai muissa yhdistyksen järjestämissä tilaisuuksissa.

Jokainen jäsen pyrkii edesauttamaan uusien jäsenten hankkimisessa kertomalla yhdistyksen toiminnasta avoimesti. Yhdistyksen toimintaa pyritään tuomaan esille mm. Etelä-Pohjanmaa ja Ilkka-lehdissä vuosittain muutamalla harrastuksesta kertovalla artikkelilla, laittamalla yhdistyksen ilmoituksia julkisissa tiloissa oleville ilmoitustauluille ja osallistamalla erilaisiin

yleisötapahtumiin sekä osallistumalla syksyllä Tähtiharrastusviikon viettoon. Jäseniä kannustetaan liittymään myös valtakunnallisen Ursan jäseniksi.

13. Kirjasto- ja lainaustoiminta

Yhdistyksemme omistuksessa on laaja kirjasto alan julkaisuja ja lehtiä. Lainaamme yhdistyksen jäsenille niitä sopimuksen mukaan. Halukkaat voivat ilmoittaa asiasta yhdistyksen hallituksen jäsenille. Luonnollisesti kirjasto on käytettävissä myös kerho- ja kokousiltoina. Tarvitavat käynnit yhdistyksemme tiloihin tulee sopia hallituksen jäsenien kanssa, joilla on käytössä avaimet.

2 Projektiluonteinen toiminta

1. Komeetta C/2004 Q2 (Machholz) seuranta-projekti

Komeetta C/2004 Q2 (Machholz) kirkastunee tammikuun alussa jopa neljännen magnitudin kohteeksi, jolloin se näkyy Härän tähdistössä. Komeetta näkyy koko kevään ajan erittäin hyvin, se on huhtikuussa vielä noin 8 magnitudin kohde. Pyritään käyttämään komeetan mahdollinen kirkastuminen ja sen julkisuusarvo hyväksi järjestämällä jäsenistölle havaintoiltoja sekä mahdollisuuksien mukaan myös muutama yleisönäytös Tähtisuon observatorion alueella. Tiedotetaan asiasta myös medially, mikäli komeetan kirkkauden kehittyminen näyttää hyvältä.

2. Kurssit

Yhdistys pyrkii järjestämään ajoittain kaikille kiinnostuneille erilaisia tähtitieteeseen liittyviä kursseja. Havaintokaudella 2004 - 2005 Lakeuden Ursa järjestää yhteistyössä Seinäjoen kansalaisopiston kanssa *Tähtitaivaan peruskurssin* toimitiloissaan.

Pienimuotoisempia kursseja (kuten kaukoputken käyttöopastusta) voidaan myös järjestää jäseniltojen yhteydessä.

3. Retket

Yhdistys pyrkii järjestämään ajoittain kaikille jäsenille ja muille kiinnostuneille retkiä alan observatorioihin ja tutkimuslaitoksiin. Pääsääntöisesti jokainen retkelle osallistuja maksaa oman osuutensa matkakuluista kokonaan itse, joten retkelle osallistujia tarvitaan aina "kriittinen" määrä, että retki toteutuisi. Mahdollisuuksien mukaan osa retkien kustannuksista pyritään kuitenkin saamaan avustuksina esim. Seinäjoen kaupungin nuorisotoimelta tai muilla tavoin. Lähiaikoina pyritään suunnittelemaan ja toteuttamaan tutustumisretki joko Ursan Artjärven havaintokeskukseen tai Warkauden Kassiopejan Härkämäen observatorioon.

4. Pohjanmaan tähtitapaaminen

Ideoidaan ja toteutetaan maakunnan tähtiharrastajien yhteinen harrastustapaaminen, jonka nimenä voisi olla esimerkiksi *Pohjanmaan tähtitapaaminen* (eli englanniksi *Bothnia Star Party*). Pyritään siihen, että ensimmäinen Pohjanmaan tähtitapaaminen voitaisiin järjestää vuoden 2005 aikana (esim. Tähtiharrastusviikolla). Tapaaminen olisi avoin kaikille maakunnan tähtiharrastajille.

5. Valosaaste-ilta

Lakeuden Ursa pyrkii tuomaan esiin valosaasteen haittavaikutuksia viettämällä lokakuun alkupuolella *Valosaaste-iltaa*. Valosaaste-ilta olisi Valtakunnallisen tähtiharrastuspäivän kaltaisen tapahtuma avoimine ovineen ja mediatapahtumineen ja se voidaan toteuttaa jäsenillan yhteydessä. Tapahtuma pyritään saamaan alkuun maakunnalliseksi haastamalla lähialueen muut tähtiharrastusyhdistyksen mukaan tapahtuman viettoon ja sitä kautta ennen pitkää valtakunnalliseksi tähtiharrastustapahtumaksi.

6. Osallistuminen erilaisiin yleisötapahtumiin

Yhdistys pyrkii osallistumaan sopivalla toimintaryhmällä erilaisiin maakunnan tapahtumiin esittelemällä toimintaansa ja pitämällä tähti- tai aurinkonäytöksiä niiden yhteydessä. Tällaisia tapahtumia voisivat olla mm. joulukadun avajaiset, markkinat, messut jne.

Yhdistys osallistuu huhtikuussa 2005 Seinäjoki Areenassa pidettäville Vapaa-ajan messuille, jonne odotetaan 20 000 kävijää. Messuilla yhdistys tuo esille tähtitiedettä harrastuksen sekä maakunnan harrastusmahdollisuuksia. Osana tähän kuuluu myös Lakeuden Ursan oman toiminnan esittely niin painetun esitteen ja seinäjulisteiden muodossa kuin suullisesti. Luonnollisesti näytteille tuodaan havaintovälineistöä sekä tähtitieteellistä kirjallisuutta. Yhtenä tavoitteena on jäsenmäärän kasvattaminen ja aktiivijäsenien löytäminen.

7. Esitteen tekeminen yhdistyksen toiminnasta

Huhtikuun Vapaa-ajan messuja silmällä pitäen tehdään yhdistyksen toiminnasta ja tähtiharrastuksesta yleisesti kertova A5-kokoinen painettu esite, jota voidaan jakaa messujen ohella myös muissa tilaisuuksissa. Esite pohjautuu osittain toimintasuunnitelmaan ja osittain toimintakertomukseen lisättynä muutamalla tähtiharrastuksesta yleisesti kertovalla jutulla.

Esitteen kansi tulisi olemaan nelivärinen, muun sisällön ollessa mustavalkoinen. Tekstiaineistoa tulisi olemaan maksimissaan 16 sivua. Painosmäärä tulisi olemaan 1000 – 2000 kpl, joten esitteen julkaisun mahdollistamiseksi sivuille tarvittaisiin myös runsaasti mainostajia. Mainoksille varataan siis vähintään 8 sivua tai jopa 12 sivua tilanteen mukaan.

8. Osallistuminen tähtiharrastustapahtumiin

Yhdistys pyrkii osallistumaan sopivalla toimintaryhmällä erilaisiin valtakunnallisiin tähtiharrastustapahtumiin (kuten Laitepäivät, Tähtipäivät, Cygnus-kesätapahtuma, DS-tapaaminen). Myös yksityiset jäsenet voivat edustaa yhdistystä eri tähtiharrastustapahtumissa ja esim. tehdä jonkinlaisen raportin tapahtumasta (esimerkkiä raporteista voi hakea kotisivuiltamme).

Pyritään osallistumaan huhtikuun 8.-10. päivänä Warkauden Kassiopeian ja Ursan Varkaudessa järjestämille Tähtipäivät 2005 -tapahtumaan. Tähtipäivien aikana järjestetään mm. ekskursio Härkämäen observatoriolle.

Lapuan luontokerho järjestää Ursan kanssa Cygnus 2005 -kesätapahtuman Lapuan Kauha-järvellä Esantuvan leirikeskuksessa 21. 7. – 24.7.2005. Pyritään rauhoittamaan ko. viikonloppu tähtitornitalkoilta ja osallistumaan kesätapahtumaan harrastusmielessä.

9. Observatoriohanke (Tähtisuon observatorio)

Lakeuden Ursa rakentaa Honkakylään Sikakankaan alueelle tähtitieteellistä havaintokeskusta eli observatoriota, jonka on määrä valmistua viimeistään helmikuun 2006 loppuun mennessä. Observatorion nimeksi on annettu *Tähtisuon observatorio*.

Hankkeen toteutuminen varmistui 30.8.2004, kun Seinäjoen kaupunginhallitus myönsi hankkeen rahoituksen kuntaosuuden. Hankkeen toteuttaminen aloitettiin heti syyskuussa tontin

raivauksella. Lokakuun 11. päivänä päästiin tien ja pysäköintialueiden tekemiseen, jotka valmistuivat lokakuun puolivälissä.

Ankkurilaatta ja keskipilarin alkuosa päästiin valamaan 20. päivänä lokakuuta. Itse keskipilarin ensimmäiset 4 metriä valettiin 25. lokakuuta, jossa yhteydessä valettiin myös kivijalan anturat. Loput 4 metriä pilarista valettiin 1. marraskuuta. Keskipilarin valun yhteydessä pilarin sisään valettiin myös maadoitusjohdot ukkosten varalta (seutu on kuulemma melko ukkosherkkää, joten observatorio tullee tarjoamaan loistavia elämyksiä myös myrskybongareille).

Tulevan vuoden aikana hankkeen toteuttamista jatketaan sekä talkooväen että yhteistyökumppaneiden voimin. Talven aikana tilataan seinähirret, joiden pystytys tapahtuu varhain keväällä. Myös puolipallonmuotoisen kupolin runko-osan valmistus aloitetaan talvella. Kuvun pellityksen toteuttaminen on vielä avoinna, on mahdollista, että se tehdään talkoilla.

Myös piha-alueen viimeistely jatkuu keväällä lumien sulamisen jälkeen hienon pintasoran ajamisella tontille sekä pahimpien kuoppien paikkaamisella. Myös pysäköintipaikan ja tornin välissä oleva valosuojavalli muotoillaan jossain vaiheessa ja ylimääräiset turpeet tasoitetaan tai myydään kasviturpeeksi.

Ensi kesänä ajankohtaiseksi tulee myös ulkokäymälän, puuvajan ja grillikodan rakentaminen sekä monet muut homma.

Jo kuluvan syksyn aikana tontille on tarkoitus pystyttää hankkeen ulkopuolisena projektina pienempi tähtitorni käyttäen apuna ns. Kapasen kupua. Tämä pikkutorni suojaisi tulevan talven aikana havaitsijoita hyiseltä viimalta, jolloin havaintojen tekokin on miellyttävämpää.